

JUBILEUSZ TRZYDZIESTOLECIA ISTNIENIA CZASOPISMA *PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA*

W 1993 roku na polskim rynku czasopism naukowych pojawił się nowy tytuł: *Kwartalnik Polskiej Psychologii Rozwojowej*. Czasopismo to zostało powołane przez niedawno powstałą Sekcję Psychologii Rozwojowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, która od razu podjęła intensywne prace na rzecz szeroko rozumianego rozwoju i upowszechniania osiągnięć tej subdyscypliny psychologii. Najważniejsze działania Sekcji w tym zakresie to, po pierwsze, organizacja cyklicznych, corocznych Ogólnopolskich Konferencji Psychologii Rozwojowej, a po drugie – właśnie powołanie czasopisma stanowiącego istotne forum wymiany wiedzy pomiędzy naukowcami, ale też narzędzie jej regularnego udostępniania szerokiemu gronu czytelników: studentów, psychologów-praktyków i wszystkich osób zainteresowanych rozwojem człowieka. Inicjatorem tych działań, a zarazem pierwszym przewodniczącym Sekcji oraz pierwszym redaktorem naczelnym *Kwartalnika* (wspólnie z Profesorem Marią Kielar-Turską) był Profesor Adam Niemczyński, który pełnił funkcję redaktora do roku 2007.

W roku 2023 czasopismo obchodzi jubileusz trzydziestolecia swojej działalności – wprowadzie pod nowym tytułem *Psychologia Rozwojowa* (nadany w roku 2000), lecz wciąż pod kierownictwem Profesor Marii Kielar-Turskiej, która wraz z czasopismem obchodzi jubileusz pracy redakcyjnej na jego rzecz. Przez cały czas istnienia czasopismo się zmieniało, ewoluowało, podejmowało nowe wyzwania nadchodzące wraz ze zmieniającą się rzeczywistością. Pewne jego charakterystyki pozostały jednak niezmiennie, co – mam nadzieję – wybrzmi w niniejszym tekście.

W jaki sposób na dwóch stronach opisać trzydzieści lat historii czasopisma? Można spojrzeć na treści prezentowane na jego łamach, próbując dostrzec i opisać pewne prawidłowości w tym zakresie – zarówno w odniesieniu do tego, co pozostaje stałe, jak i do zachodzących zmian. Od początku istnienia czasopismo było

ukierunkowane na publikowanie artykułów prezentujących treści dotyczące rozwoju człowieka w biegu życia. Już w pierwszym numerze ukazał się artykuł Profesor Marii Przetaczniak-Gierowskiej zatytułowany *Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży a psychologia rozwoju człowieka. Przełom czy kontynuacja?* Choć głównym ujęciem prezentowanym w czasopiśmie było ujęcie psychologiczne, kwartalnik od początku pozostawał otwarty na interdyscyplinarne ujęcie rozwoju, charakterystyczne dla współczesnej nauki o rozwoju (*developmental science*). Prezentowanie istotnych, aktualnych treści na wysokim poziomie jest priorytetem czasopisma, który pozostaje niezmienny przez cały okres jego działalności. Aktualne osiągnięcia światowej nauki o rozwoju były i są przedstawiane nie tylko w formie artykułów, lecz także sprawozdań z ważnych wydarzeń naukowych oraz recenzji najnowszych książek z zakresu wiedzy o rozwoju człowieka. Jednocześnie publikacje w czasopiśmie pozwalają ukazać specyfikę polskiego kontekstu kulturowego i wyniki badań prowadzonych w Polsce, włączając w ten sposób polski kontekst kulturowy w naukowy dyskurs nauki o rozwoju.

Warto podkreślić, że *Psychologia Rozwojowa* stara się w tym zakresie równoważyć dwa istotne trendy. Z jednej strony zaprasza do publikowania i do rady naukowej pisma zagranicznych naukowców, jak również zachęca polskich autorów do tworzenia treści nie tylko w języku polskim, lecz także angielskim. Korzystając z dofinansowania uzyskiwanego w konkursach ministerialnych, oferuje również autorom tłumaczenie ich artykułów na język angielski, aby skuteczniej włączyć je w obieg międzynarodowy. Z drugiej jednak strony redakcja czasopisma nie rezygnuje z publikacji w języku polskim, dostrzegając wagę dostępności najnowszych wyników badań w zakresie nauki o rozwoju dla szerszego grona odbiorców (nie tylko naukowców, lecz także praktyków i studentów). Ponadto, istotne z punktu widzenia polskiej na-

uki jest również kształtowanie specjalistycznego naukowego języka, który w precyzyjny sposób pozwala opisywać różnorodne zjawiska i dostarcza naukowcom spójnej terminologii. Polskie publikacje z zakresu nauki o rozwoju ukazujące się na łamach *Psychologii Rozwojowej* niewątpliwie wnoszą istotny wkład w kształtowanie i porządkowanie polskiej terminologii w tym obszarze, jak również w poszerzanie wiedzy o rozwoju człowieka w biegu życia.

Próbując ten wkład oszacować, można posłużyć się liczbami. Zatem, trzydzieści lat *Psychologii Rozwojowej* w liczbach to 817 opublikowanych oryginalnych artykułów naukowych, 90 recenzji książek i 84 sprawozdania z konferencji. Od roku 2010 liczba publikowanych artykułów jest stała i obejmuje 6 oryginalnych artykułów w numerze, a więc 24 artykuły rocznie. W tym czasie teksty na łamach czasopisma opublikowało 664 autorów. Były wśród nich zarówno osoby stawiające swoje pierwsze kroki w świecie publikacji, jak i autorzy o uznanym dorobku naukowym i znacznej rozpoznawalności, pochodzący zarówno z różnych instytucji naukowych w Polsce, jak i z ośrodków zagranicznych.

Ta imponująca liczba publikacji, obrazująca wkład czasopisma w obieg treści naukowych, nie byłaby możliwa do osiągnięcia bez zaangażowania i pracy wielu osób. Pozostając dalej przy liczbach, trzydzieści lat *Psychologii Rozwojowej* to zaangażowanie kilkuset recenzentów (tylko od 2013 roku było ich 249) oraz wielu członków Komitetu Redakcyjnego (w ciągu trzydziestu lat w prace te zaangażowanych było 16 osób) i Rady Naukowej czasopisma (28 osób w ciągu trzydziestu lat). Przekładając ten nieco bezosobowy, „rachunkowy” obraz historii czasopisma na język wartości, koniecznie trzeba podkreślić, że cała działalność czasopisma – jego założenie, działanie, wkład w rozwój psychologii rozwojowej w Polsce i rozwój psychologów rozwojowych, ale też dalsze działania podejmowane w przyszłości na rzecz istnienia i rozwijania czasopisma – to zbiorowy wysiłek i zbiorowa odpowiedzialność ogromnej rzeszy ludzi, w różnorodny sposób zaangażowanych w prace na rzecz czasopisma. Taka integracja społeczności psychologów roz-

wojowych i – szerzej – ludzi zainteresowanych psychologią rozwojową, bezinteresowne podejmowanie wysiłku na rzecz wspólnego celu, są niewątpliwie wartościami, które pozostały niezmienione przez cały okres działalności *Psychologii Rozwojowej*.

Nie ma chyba przesady w stwierdzeniu, że to właśnie ludzie i ich zaangażowanie stanowi istotną wartość czasopisma oraz umożliwiają jego działalność. Każdy wkład – zarówno w postaci przygotowania artykułu lub recenzji, jak i wieloletniego zaangażowania w redagowanie i wspieranie czasopisma – stanowi ważną część jego trzydziestoletniej historii. Na szczególne uznanie zasługuje oczywiście długotrwała praca o charakterze społecznym. Wśród osób najdłużej związanych z czasopismem znajduje się jego redaktor naczelna – Profesor Maria Kielar-Turska – kierująca pracami czasopisma od początku jego istnienia, a także członkowie Rady Naukowej, pełniący tę funkcję od trzydziestu lat: prof. prof. Marta Bogdanowicz, Barbara Bokus, Jerzy Brzeziński, Maria Czerwińska-Jasiewicz, Barbara Harwas-Napierała†, Maria Jagodzińska, Hanna Liberska, Maria Straś-Romanowska, Małgorzata Toeplitz-Winiewska, Czesław Walesa†. W tym czasie społeczność czasopisma pożegnała również wiele osób aktywnie zaangażowanych w prace redakcyjne, wśród nich: dr. Jana Łuczyńskiego, dr Annę Kołodziejczyk, prof. Andrzeja Jurkowskiego, prof. Adama Frączka, prof. Irenę Obuchowską, prof. Zbigniewa Pietrasińskiego, prof. Luciano L’Abate. W roku 2023 odeszli również prof. Barbara Harwas-Napierała oraz prof. Czesław Walesa. Wszystkie te osoby zasłużyły na życziwą pamięć całej społeczności *Psychologii Rozwojowej*.

Jubileusz trzydziestolecia to jednak okazja nie tylko do spojrzenia wstecz, lecz także do wybiegania w przyszłość. Zmieniający się świat nauki stawia przed czasopismem nowe wyzwania, którym zespół redakcyjny stara się sprostać, nie tracąc przy tym z oczu istotnych wartości, takich jak rzetelność i wysoka jakość publikacji, aktualność podejmowanych tematów, otwartość, dostępność w języku ojczystym dla szerokiego grona odbiorców, integracja społeczności na rzecz osiągnięcia wspólnych celów.

Wierzmy, że cała społeczność polskich psychologów rozwojowych i przedstawiciele innych dziedzin nauki, zainteresowanych problematyką rozwoju człowieka, której te wartości są bliskie, będzie dalej wspólnie dążyć do ich realizacji i w różnorodny sposób wspierać działalność czasopisma, aby *Psychologia Rozwojowa* nadal mogła się rozwijać i pełnić swoją funkcję jako forum wymiany myśli i wiedzy z zakresu nauki o rozwoju. Bez wsparcia konkretnych ludzi – Autorów, Recenzentów, członków Komitetu Redakcyjnego i Rady Naukowej – dalsza działalność czasopisma nie będzie możliwa.

Z tej właśnie perspektywy, po pierwsze, gratulujemy wszystkim dotychczas zaangażowanym osobom osiągniętych sukcesów oraz istotnego wkładu w trzydziestoletnią historię *Psychologii Rozwojowej*. Po drugie, życzymy dalszego zaangażowania, które będzie mogło się przełożyć na kolejne sukcesy i kolejne lata wspólnie pisanej historii czasopisma.

W imieniu Redakcji *Psychologii Rozwojowej*
Małgorzata Stępień-Nycz